

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра права Європейського Союзу

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО ТА УПРАВЛІННЯ ЄС»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2022 – 2023

Харків

2022

Силабус навчальної дисципліни «**Корпоративне право та управління в ЄС**» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. __ с.

Розробник:

Жуков Ігор Миколайович – доцент кафедри права Європейського Союзу,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Європейського Союзу (протокол № 12 від 22 червня 2023 року)

Завідувач кафедри – Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук,
професор, професор

Завідувач кафедри – Комарова Тетяна В'ячеславівна, доктор юридичних наук,
професор, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Корпоративне право та управління ЄСо
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Викладач	Жуков Ігор Миколайович, к.ю.н., доцент кафедри права Європейського Союзу
Контактний телефон	057-704-05-39
E-mail	i.m.zhukov@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій. вул. Динамівська, 7, ауд. 810.
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 5803725912, код доступу: W162Xa

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються сутність та особливості форсування та правового регулювання корпоративних відносин у межах внутрішнього ринку Європейського Союзу в умовах поглиблення регіональної інтеграції та еволюції різноманітних політик ЄС.

Розглядаються основні правові інститути корпоративного права Європейського Союзу, питання гармонізації законодавства ЄС, особливості правового статусу компаній, європейських товариств, європейських кооперативів та інших учасників корпоративних відносин, порядок створення та реорганізації (злиття/поглинання) компаній, вимоги до капіталу компаній, порядок набуття та реалізації прав учасників корпоративних відносин, правові засади корпоративного управління, порядок розкриття інформації, фінансової і нефінансової звітності та аудиту компаній.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні теоретичних і практичних знань у сфері правового регулювання діяльності компаній і корпоративного управління в ЄС; з'ясуванні предмета дисципліни та основних тенденцій розвитку правового регулювання діяльності компаній і корпоративного управління в ЄС на сучасному етапі; формуванні фахових знань

з ключових елементів транскордонних корпоративних відносин і практичних навичок їх застосування у нормотворчій та правозастосовній діяльності.

Завдання:

– опанування здобувачами необхідних теоретичних положень, що розкривають сутність і особливості джерел права компаній і корпоративного управління в ЄС;

– освоєння нормативного матеріалу, що є результатом правотворчої діяльності інститутів та органів ЄС а також тих правил поведінки, що формуються у процесі співробітництва ЄС;

– ознайомлення з процесом формування і функціонування інститутів Європейського Союзу, практикою Суду ЄС;

– здійснення аналізу положень установчих договорів ЄС, актів вторинного права ЄС, рішень Суду ЄС для визначення і деталізації ключових понять, які регулюють корпоративні відносини;

– розвиток у здобувачів навичок самостійного аналізу й оцінки норм та правозастосовної практики в сфері правового регулювання компаній і корпоративного управління в ЄС;

– ознайомлення здобувачів з формами заснування компаній за правом ЄС, розуміти порядок реєстрації, реорганізації та ліквідації компаній за правом ЄС;

– ознайомлення здобувачів з методологією отримання інформації щодо різноманітних аспектів права Європейського Союзу, у тому числі знати та розуміти тенденції розвитку правового регулювання компаній і корпоративного права ЄС.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: Європейське приватне міжнародне право, правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, Конкуренційне (антимонопольне) право Європейського Союзу, Європейське інтернет-право.

Кореквізити: право СОТ, податкове право, міжнародне податкове право.

Постреквізити: Міжнародне право інтелектуальної власності, Правові аспекти електронної комерції.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

- РН-1. Аналізувати закономірності еволюції інтеграційних процесів, історію та етапи розвитку корпоративного права Європейського Союзу.
- РН-2. Оцінювати зміст основних концепцій та ключових понять корпоративного права ЄС, визначати його особливості та ролі основних свобод внутрішнього ринку ЄС на розвиток корпоративного права Європейського Союзу.
- РН-3. Демонструвати знання системи корпоративного права Європейського Союзу, його джерел та особливостей їх формування і застосування.
- РН-4. Характеризувати основні форми заснування компаній та зміст свободи заснування і економічної діяльності.
- РН-5. Розуміти та демонструвати алгоритм дій та механізми створення компаній за правом Європейського Союзу.
- РН-6. Аналізувати принципи управління корпораціями. Розкривати структуру органів управління корпорацій та обсяг їх повноважень.
- РН-7. Характеризувати європейські стандарти формування статутних фондів компаній.
- РН-8. Виявляти знання правового статусу наднаціональних суб'єктів господарювання, що регулюються правом Співтовариства.
- РН-9. Демонструвати знання міжнародних стандартів фінансової звітності та загальний порядок її складання.
- РН-10. Характеризувати особливості правового регулювання реорганізації компаній за правом ЄС, методи приєднання компаній та специфіку правового захисту різних категорій осіб під час реорганізації компаній.
- РН-11. Пояснювати положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у сферах законодавства щодо заснування та діяльності компаній, корпоративного управління, а також щодо бухгалтерського обліку та аудиту.

PH-12. Демонструвати здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі, що виникають під час застосування адаптованого до права ЄС національного законодавства.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1.	Поняття корпоративного права. Поняття та елементи корпоративних правовідносин.	Поняття корпоративного права. Поняття та елементи корпоративних правовідносин.	82
2.	Гармонізація законодавства про компанії в Європейському Союзі.	Гармонізація законодавства про компанії в Європейському Союзі.	
3.	Порядок заснування компаній за правом Європейського Союзу.	Порядок заснування компаній за правом Європейського Союзу.	
4.	Правова характеристика європейських принципів управління корпораціями.	Правова характеристика європейських принципів управління корпораціями.	
5.	Правова характеристика інституту статутного капіталу компаній за правом ЄС.	Правова характеристика інституту статутного капіталу компаній за правом ЄС.	
6	Фінансова та інша звітність компаній за правом Європейського Союзу	Фінансова та інша звітність компаній за правом Європейського Союзу	
7	Наднаціональні компанії у праві ЄС.	Наднаціональні компанії у праві ЄС.	
8	Правове регулювання реорганізації компаній у праві Європейського Союзу.	Правове регулювання реорганізації компаній у праві Європейського Союзу.	
9	Особливості виконання програми з адаптації корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу	Особливості виконання програми з адаптації корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу	

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1.	Поняття корпоративного права. Поняття та елементи корпоративних правовідносин.	Поняття корпоративного права. Поняття та елементи корпоративних правовідносин.	110
2.	Гармонізація законодавства про компанії в Європейському Союзі.	Гармонізація законодавства про компанії в Європейському Союзі.	
3.	Порядок заснування компаній за правом Європейського Союзу.		
4.	Правова характеристика європейських принципів управління корпораціями.		
5.	Правова характеристика інституту статутного капіталу компаній за правом ЄС.	Правова характеристика інституту статутного капіталу компаній за правом ЄС.	
6.	Наднаціональні компанії у праві ЄС.	Наднаціональні компанії у праві ЄС.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

Формами самостійної роботи студентів є:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- розробка кейсів;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
- написання рефератів, доповідей та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у студентських науково-практичних конференціях;

- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової практики;
- інші форми роботи.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Корпоративне право та управління ЄС» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

**Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної
дисципліни**

Нормативно-правові акти

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 - 22. Ст. 144.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6>.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу від 15.04.2008р. URL: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%206655%202008%20INIT>
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергетики та їх державами-членами, з іншої сторони, 2014р. URL: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=248387631&cat_id=223223535
6. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629-IV від 18.03.2004 р. Відом. Верхов. Ради. 2004. № 29. Ст. 367.
7. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики України: Закон України № 2411-VI від 01.07.2010 р. Відом. Верхов. Ради України. 2010. № 40. Ст. 527.

8. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами від 14.06.1994 р. Офіц. вісн. України. 2006. № 24. Ст. 1794.

9. Про Урядовий офіс з питань європейської та євроатлантичної інтеграції: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.08.2014 № 346. Офіц. вісн. України. 2014. № 66. Ст. 67.

10. План дій «Україна - Європейський Союз» від 21.02.2005 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_693

11. Порядок денний асоціації Україна - ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію / Міжнародний документ № 994-990 від 16.06.2009р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_990

12. Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ від 24.06.2010 р. Офіц. вісн. України. 2012. № 1(54). Ст. 227.

13. Угода між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз від 13.06.2005 р. Офіц. вісн. України. 2008. № 24. Ст. 726.

14. Договір про заснування Енергетичного співтовариства від 25.10.2005 р. Офіц. вісн. України. 2011. № 1. Ст. 1.

15. Протокол до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами про Рамкову угоду між Україною та Європейським Союзом про загальні принципи участі України в програмах Союзу від 22.11.2010 р. Офіц. вісн. України. 2011. № 92. Ст. 3360.

16. First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on co-ordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1968/151/oj>

17. Second Council Directive 77/91/EEC of 13 December 1976 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, in respect of the formation of public limited liability companies and the maintenance and alteration of their capital, with a view to making such safeguards equivalent. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1977/91/oj>

18. Third Council Directive 78/855/EEC of 9 October 1978 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty concerning mergers of public limited liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1978/855/oj>

19. Fourth Council Directive 78/660/EEC of 25 July 1978 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty on the annual accounts of certain types of companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1978/660/oj>

20. Sixth Council Directive 82/891/EEC of 17 December 1982 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty, concerning the division of public limited liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1982/891/oj>

21. Seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 based on the Article 54 (3) (g) of the Treaty on consolidated accounts. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1983/349/oj>

22. Eighth Council Directive 84/253/EEC of 10 April 1984 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty on the approval of persons responsible for carrying out the statutory audits of accounting documents. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1984/253/oj>

23. Directive 2005/56/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on cross-border mergers of limited liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/56/oj>

24. Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain

types of company governed by the law of another State. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1989/666/oj>

25. Twelfth Council Company Law Directive 89/667/EEC of 21 December 1989 on single-member private limited-liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1989/667/oj>

26. Directive 2004/25/EC of the European Parliament and of the Council of 21 april 2004 on takeover bids. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2004/25/oj>

27. Council Directive 2001/86/EC of 8 October 2001 supplementing the Statute for a European company with regard to the involvement of employees. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/86/oj>

28. Council Directive 2003/72/EC of 22 July 2003 supplementing the Statute for a European Cooperative Society with regard to the involvement of employees. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/72/oj>

29. Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 relating to certain aspects of company law. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>

30. Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts, amending Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC and repealing Council Directive 84/253/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj>

31. Directive 2009/102/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 in the area of company law on single-member private limited liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj>

32. Directive 2011/35/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 concerning mergers of public limited liability companies. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/35/oj>

33. Directive 2012/30/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on coordination of safeguards which, for the protection of the

interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 54 of the Treaty on the Functioning of the European Union, in respect of the formation of public limited liability companies and the maintenance and alteration of their capital, with a view to making such safeguards equivalent. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2012/30/oj>

34. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>

35. Council Regulation (EC) No 1435/2003 of 22 July 2003 on the Statute for a European Cooperative Society (SCE). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2003/1435/oj>

36. Council Regulation (EEC) No 2137/85 of 25 July 1985 on the European Economic Interest Grouping (EEIG). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1985/2137/oj>

37. Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2001/2157/oj>

38. Рішення Суду ЄС C-107/83 Klopp [1983] ECR 2971 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61983CJ0107>

39. Рішення Суду ЄС C-143/87 Stanton [1988] ECR 3877 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61987CJ0143>

40. Рішення Суду ЄС C-19/92 Kraus [1993] ECR I-1663 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0019>

41. Рішення Суду ЄС C-2/74 Reyners [1974] ECR 631 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61974CJ0002>

42. Рішення Суду ЄС C-212/97 Centros Ltd [1999] ECR I-1459 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61997CJ0212>

43. Рішення Суду ЄС C-264/96 ICI [1998] ECR I-0000 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61996CJ0264>

44. Рішення Суду ЄС C-55/94 Gebhard [1995] ECR I-4165 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61994CJ0055>.

45. Рішення Суду ЄС C-70/95 Sodemare [1997] ECR I-3395 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61995CJ0070>

46. Рішення Суду ЄС C-81/87 Daily Mail [1988] ECR 5483 URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61987CJ0081>

Підручники

1. Бігняк О. В. Цивільно-правовий захист корпоративних прав в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2018. 467с.

2. Європейське право: право Європейського Союзу: підручник: у чотирьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. Київ: Ін Юре, 2015-2016.

3. Жорнокуй Ю. М., Сліпченко С. О., Жорнокуй В. Г. Корпоративні правовідносини : монографія. Харків : ЕКУС, 2021. 248 с.

4. Правовий захист корпоративних прав за законодавством України та країн Європейського Союзу: Збірник наукових праць за матеріалами XVII Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 вересня 2019 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. – Івано-Франківськ, 2019. - 293 с.

5. Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства: Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2018 р., м.Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. – Івано-Франківськ, 2018. - 199 с.

6. Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В. А., Гербет Анджей, Ковалишин О.Р. [та.ін.]; за ред. проф. В.А.Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377с.

7. Корпоративне право : підручник / Ю. О. Гладь, В. М. Мартин, Ю. Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О. Я. Яворської. Дрогобич : Коло, 2020. 650 с.

8. Корпоративне право крізь призму судової практики : монографія / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 512 с.

9. Коструба А. В. Корпорація: досвід феноменологічного дослідження : монографія. Київ : Талком, 2021. 406 с.

10. Марущак Я. С. Корпоративні права та обов'язки за законодавством України та Європейського Союзу. дис. канд. юр. наук: 12.00.03 / Одеса, Національний університет «Одеська юридична академія». 2018. 224 с.;

11. Право Європейського Союзу: підручн. / За ред. Р. А. Петрова. 7-ге вид. Київ: Істина, 2017. 384 с.

12. Сазонов В. В. Підстави виникнення корпоративних правовідносин: цивільно-правовий аспект : автореф. ... канд. юрид. наук.: 12.00.03. – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Київ : Національна академія правових наук, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака, 2020. 16 с.

13. Alan Dignam and John Lowry. Company Law (12 th edn), Oxford University Press, 2022, 576 p.

14. Lee Roach. Company Law (2 th edn), Oxford University Press, 2022, 832 p.

15. Nicola de Luca. European Company Law: Text, Cases and Materials (2 th edn), Cambridge University Press, 2021, 598 p.

16. Runesson E M, Guy M L, Mediating corporate governance conflicts and disputes (Focus 2017).

Навчальні посібники

1. Корпоративне право: навчальний посібник / О.В. Гарагонич, С.М. Грудницька, Л.М. Дорошенко [та ін.]; за заг. ред. О.В. Гарагонича, С.М. Грудницької, Л.М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Видавничий дім «Артек», 2018. 400 с.

2. Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації. URL: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2020/03/corporate-governance-code_final_ukr.pdf.

3. Махінчук В.М. Субсидіарна відповідальність кінцевих бенефіціарних власників (засновників, учасників, акціонерів) і посадових осіб за зобов'язаннями юридичної особи – боржника: проблеми теорії і практики реалізації доктрини зняття корпоративної вуалі»: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 280 с.

4. Репецький В. М. Корпоративне право Європейського Союзу та України : навчальний посібник для студентів галузі знань 0304 «Право» спеціальності 8.03040101 «Правознавство» (для денної та заочної форм навчання) / В. М. Репецький, Я. І. Музика, С. О. Граб; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014. 275 с.

5. Цікало В. І. Засада пропорційності здійснення корпоративних прав : монографія / В. І. Цікало. – Вид. 2-ге, перероблене і доповнене. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 590 с.

Додаткова література

Статті

1. Бігняк О. Похідний позов та корпоративний договір як засоби захисту корпоративних прав: досвід України. European political and law discourse. 2018. Vol. 5. Issue 3. P. 227–236.

2. Бігняк О. В. Захист корпоративних прав відповідно до законодавства Республіки Польща: порівняльний аналіз. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 2. С. 72–74.
3. Бігняк О. В. Теоретико-прикладні аспекти охорони та захисту корпоративних прав держави. Forum Prava. 2018. № 3. С. 13–21.
4. Богуш М. К. Захист прав та інтересів суб'єктів корпоративних правовідносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Богуш М. К. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 21 с.
5. Богуш М. К. Альтернативна форма захисту суб'єктивних корпоративних прав та інтересів учасників корпоративних відносин / М. К. Богуш // Юридична Україна. - 2017. - № 11-12. - С. 38-47. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2017_11-12_7
6. Ватраль М., Оверко Г. Управління товариством з обмеженою відповідальністю. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 2. С. 31–35.
7. Вербіцька М., Вакіряк В. Теоретико-методологічне обґрунтування сутності корпоративного спору та особливостей його предметної юрисдикції. Актуальні проблеми правознавства. 2019. Вип. 2. С. 111—116
8. Глузь Н.С. Корпорації та корпоративне право: поняття, основні ознаки та особливості захисту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2000. 23 с.
9. Дорошенко Л. М. Корпоративні договори в національному праві та в праві країн англо-американської правової системи. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 83-89.
10. Жук А. Відновлення становища, яке існувало до порушення, як спосіб захисту корпоративних прав. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 4. С. 16–21.

11. Ільченко Г. Організаційно-правові форми юридичних осіб: англійське та українське право. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 1. С. 32–42.
12. Калініна О.В. Переміщення компаній в межах Європейського Союзу: нові перспективи для юридичних осіб. Журнал європейського і порівняльного права. 2018. Т. 9, № 2. С. 27-44.
13. Коваленко І. В., Поєдинок В. В. Медіація в корпоративних спорах. Право України. 2021. № 6. С. 117–127
14. Кологойда О. В., Сливінська А. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення корпоративних спорів. Право і суспільство. 2022. № 3. С. 83 – 93
15. Лукач І. В. Теоретичні проблеми правового регулювання корпоративних відносин в Україні : монографія. Київ : Ліра, 2015. 432 с.
16. Сливінська А. В. Поняття, кваліфікувальні ознаки та види корпоративних спорів. Економіка та право. 2021, № 2. С. 40—52. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2021.02.040>
17. Спасибо-Фатєєва І. В. Корпоративні права та відносини – сутнісне значення для змін правового регулювання. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин : зб. наук. пр. / за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2021. С. 133 - 139.
18. Сіщук Л. В. Відповідальність учасників підприємницьких товариств за порушення корпоративного договору. Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. Вип. 20, 2020 р. / Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, 2020. С. 147 – 152.
19. Харитоновна О. Дослідження проблем корпоративного права. *Право України*. 2014. № 6. С. 93-101.

Інтернет-ресурси:

- Офіційний сайт ЄС. URL: <http://europa.eu.int> (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейський парламент. URL: <https://www.europarl.europa.eu/portal/en> (дата звернення: 03.09.2019).
- Рада ЄС. URL: www.consilium.europa.eu (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейська комісія. URL: ec.europa.eu (дата звернення: 03.09.2019).
- Суд ЄС. URL: <http://curia.europa.eu/> (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейська Рахункова палата. URL: eca.europa.eu (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейський Центральний Банк. URL: www.ecb.int (дата звернення: 03.09.2019).
- Інформація про законодавчий процес на офіційному сайті ЄС. URL: http://europa.eu/eu-law/decision-making/procedures/index_en.htm (дата звернення: 03.09.2019).
- База даних законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm> (дата звернення: 03.09.2019).
- Офіційна платформа для громадськості, яка хоче в'язати участь у законодавчому процесі ЄС. URL: http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm (дата звернення: 03.09.2019).
- Центр офіційної документації ЄС. URL: publications.europa.eu (дата звернення: 03.09.2019).
- Каталоги. URL: www.europa.eu.int/libraries (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейський простір. URL: <http://eu.prostir.ua/> (дата звернення: 03.09.2019).
- Історичні архіви ЄС. URL: <http://www.iue.it/ECArchives/EN/Eurhistar.shtml> (дата звернення: 03.09.2019).
- Європейська служба зовнішньої дії. URL: <http://www.eeas.europa.eu/> (дата звернення: 03.09.2019).

Представництво ЄС в Україні. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm (дата звернення: 03.09.2019).

Бюлетень представництва ЄС в Україні. URL: <http://euukrainecoop.net/> (дата звернення: 03.09.2019).

Європейська інтеграція / Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
URL:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246396130&cat_id=223223535 (дата звернення: 03.09.2019).

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергетики та їх державами-членами, з іншої сторони, 2014 р. URL:
http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=248387631&cat_id=223223535 (дата звернення: 03.09.2019).

Виконання Угоди про асоціацію Україною. URL:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article%3fart_id=247749544&cat_id=247749488 (дата звернення: 03.09.2019).

Адаптація законодавства України до норм права ЄС. URL:
https://minjust.gov.ua/azu_es (дата звернення: 03.09.2019).

Акти *acquis communautaire*, перекладені на українську мову. URL:
<https://minjust.gov.ua/acquis-communautaire> (дата звернення: 03.09.2019).

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/623-kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuzu.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, мут-кортах, готувати тези наукових доповідей, тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист портфоліо

практики Суду ЄС, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи, тестові завдання тощо).

За результатами практичних занять із кожного з чотирьох модулів розраховується кількість балів, що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для **самостійної роботи** (підготовка презентації, есе, реферату; опрацювання статистичних даних інститутів ЄС, рішень Суду Європейського Союзу; підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей; проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самостійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту становить 25 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34